FUNDACJA WŁASNY START

PROGRAM ZAJĘĆ

„Pieniądze i bezpieczeństwo w sieci”

Jak nie dać się oszukać w internecie

Adresaci: młodzież w wieku 16–18 lat

Liczba spotkań: 4 spotkania warsztatowe

Czas jednego spotkania: ok. 90 minut

Wielkość grupy: 8–15 osób

Czas trwania cyklu: ok. jednego miesiąca

Prowadzenie: Fundacja Własny Start

Koszt dla placówki: zajęcia bezpłatne

1. Cel ogólny programu

Program „Pieniądze i bezpieczeństwo w sieci” uczy młodzież, jak nie dać się oszukać w internecie i jak chronić własne pieniądze oraz dane. To krótki, czterotygodniowy cykl poświęcony zagrożeniom, na które młody człowiek wchodzący w samodzielność jest szczególnie narażony — od fałszywych wiadomości i wyłudzeń, po włamania na konto.

Wychowanek opuszczający placówkę zwykle dostaje pierwsze własne konto, kartę i pieniądze, nie mając obok kogoś, kto ostrzeże go przed oszustem. Ten program tę lukę wypełnia — daje konkretną, praktyczną wiedzę, która chroni przed realną stratą pieniędzy i kłopotami.

2. Cele szczegółowe

Po ukończeniu cyklu uczestnik:

- rozpoznaje najczęstsze schematy oszustw internetowych i wie, po czym je poznać,
- potrafi bezpiecznie korzystać z bankowości internetowej, aplikacji i płatności BLIK,
- wie, jakich danych, kodów i haseł nigdy nie wolno nikomu przekazywać,
- rozumie, czym jest udostępnienie własnego konta przestępcom i jakie niesie konsekwencje,
- potrafi tworzyć silne hasła i bezpiecznie nimi zarządzać,
- wie, jak zareagować i gdzie szukać pomocy, gdy padnie ofiarą oszustwa.

3. Plan spotkań

Program składa się z czterech spotkań warsztatowych. Trzy pierwsze uczą rozpoznawania zagrożeń i bezpiecznych nawyków, czwarte — reagowania, gdy mimo wszystko dojdzie do oszustwa.

Spotkanie 1. Co jest oszustwem, a co nie

Zakres: Najczęstsze oszustwa internetowe — fałszywe SMS-y i e-maile, „dopłata do paczki”, podejrzane linki, fikcyjne ogłoszenia i oferty pracy, okazje zbyt piękne, by były prawdziwe. Jak rozpoznać sygnały ostrzegawcze.

Forma: Warsztat — analiza prawdziwych przykładów oszustw, wspólne wyłapywanie sygnałów ostrzegawczych.

Spotkanie 2. Twoje pieniądze online

Zakres: Bezpieczne korzystanie z bankowości internetowej i aplikacji, płatności BLIK i kody, czego nigdy nie wolno podawać, dlaczego prawdziwy bank nie dzwoni po hasło. Czym jest „słup” oraz udostępnienie konta przestępcom i dlaczego jest to przestępstwo.

Forma: Warsztat z symulacją — podejrzany telefon i wiadomość od rzekomego banku.

Spotkanie 3. Hasła i dane osobowe

Zakres: Jak budować silne hasła i bezpiecznie je przechowywać, logowanie dwuetapowe, co dzieje się

z naszymi danymi w sieci, prywatność i ustawienia w mediach społecznościowych, co warto, a czego lepiej nie publikować.

Forma: Warsztat — każdy uczestnik tworzy własny sposób na bezpieczne hasła.

Spotkanie 4. Gdy już się stało

Zakres: Co robić, gdy padło się ofiarą oszustwa — jak zastrzec kartę i konto, gdzie i jak zgłosić oszustwo (bank, policja), jak reagować na włamanie na konto lub profil, gdzie szukać pomocy. Podsumowanie całego cyklu.

Forma: Warsztat — uczestnicy układają własny „plan awaryjny” krok po kroku.

4. Metody pracy

Zajęcia mają charakter warsztatowy i praktyczny. Program nie opiera się na straszeniu, lecz na nauce rozpoznawania zagrożeń i spokojnego, świadomego reagowania. Każde spotkanie pracuje na realnych przykładach — prawdziwych wiadomościach, ogłoszeniach i schematach oszustw.

Stosowane metody:

- analiza prawdziwych przykładów oszustw — wiadomości, linków, ogłoszeń,
- symulacje sytuacji (podejrzany telefon, wiadomość od „banku”),
- praca w małych grupach i wspólne wyłapywanie sygnałów ostrzegawczych,
- ćwiczenia praktyczne — tworzenie haseł, układanie planu awaryjnego,
- dyskusja i wymiana doświadczeń w grupie.

Język zajęć jest prosty i konkretny, dostosowany do uczestników. Nacisk położony jest na praktykę — uczestnik ma wyjść z każdego spotkania z umiejętnością, którą realnie zastosuje przy własnym telefonie i koncie.

5. Efekty dla placówki i wychowanków

Oszustwa internetowe i wyłudzenia to jedno z najczęstszych zagrożeń, na jakie trafia młody człowiek wchodzący w samodzielność — a zarazem temat, którego niemal nikt systemowo nie uczy. Pojedyncze oszustwo potrafi pozbawić młodą osobę wszystkich oszczędności albo wciągnąć ją, nieświadomie, w przestępstwo.

Program daje wychowankom konkretną ochronę: umiejętność rozpoznania zagrożenia, zanim straci się pieniądze, oraz wiedzę, jak zareagować, gdy coś pójdzie nie tak. To krótka inwestycja — jeden miesiąc zajęć — która realnie zmniejsza ryzyko poważnych kłopotów finansowych w pierwszych latach dorosłości.

6. Organizacja zajęć

Sugerowany tryb to jedno spotkanie na dwa tygodnie Terminy i częstotliwość ustalamy wspólnie z placówką, dopasowując je do jej rytmu.

Ze strony placówki potrzebne jest pomieszczenie umożliwiające pracę grupy oraz grupa chętnych uczestników. Wszystkie materiały warsztatowe zapewnia Fundacja. Program może zostać dostosowany zakresem do wieku i potrzeb konkretnej grupy po wstępnej rozmowie z wychowawcami.